

Punkt 5.

Drøftelse af kompetenceudviklingsbehovet på tosprogsområdet

2018-080641

Skoleforvaltningen fremsender til Skoleudvalgets drøftelse, kompetenceudviklingsbehovet på tosprogsområdet.

Beslutning:

Drøftedes.

Sagsbeskrivelse

Hermed fremsende en status til drøftelse af status og behovet for kompetenceudvikling indenfor tosprogsområdet på skolerne med henblik på, at Skoleudvalget forholder sig til prioriteringen af kompetenceudviklingsindsatsen på området. Sagen sættes på som følge af Skoleudvalgets beslutning herom på mødet den 27. februar pkt. 3: *'Udvalget ønsker, at få belyst kompetenceudviklingsbehovet på tosprogsområdet.'*

Baggrund

Baggrunden for at gøre status over kompetencerne på området er implementeringen af en ny praksismodel på tosprogsområdet, som blev sat i værk forår/sommer 2017 og som nu har virket i ca. halvandet år. I den nye praksis er der fokus på, at alle børn har mulighed for at gå på distriktets skole, og at skolerne er organiseret i 14 grupper med hver sin kompetenceskole indenfor tosprogsområdet.

Skoleforvaltningen har gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt de 14 kompetenceskoler og de 10 tilknyttede skoler med flest tosprogede elever med henblik på at afdække skolernes egen vurdering af kompetenceniveauet inden for:

- *Basisundervisning* – der gives til tosprogede elever, hvis behov for sprogstøtte betyder, at de ikke kan deltage i den almindelige undervisning i klassen. Basisundervisning gives i form af modtageklasser, på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning.
- *Supplerende undervisning i dansk som andetsprog (dsa)* – der gives til tosprogede elever, som er i stand til at deltage i den almindelige undervisning i klassen. Supplerende undervisning i dsa gives på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning og endelig
- *Dsa som dimension i den faglige undervisning* – der ligeledes gives til tosprogede elever, som er i stand til at deltage i den almindelige undervisning. Denne del af dsa undervisningen gives som en integreret del af den almindelige undervisning i klassen.

Derudover afdækker spørgeskemaundersøgelsen skolernes egen vurdering af:

- Antallet af medarbejdere med dsa som linjefag eller tilsvarende kompetence
- Antallet af medarbejdere med mere end to års erfaring med undervisning i dsa
- Medarbejdernes evne til at evaluere de tosprogede elevers læring og udvikling.
- Medarbejdernes evne til at samarbejde med forældrene om de tosprogede elevers sproglige udvikling.

I det følgende redegøres for konklusionerne fra spørgeskemaundersøgelsen.

Status vedr. kompetenceniveauet på tosprogsområdet

På en skala fra 1 til 5, hvor skolerne vurderer, hvilket niveau der passer bedst på skolens generelle kompetenceniveau inden for tosprogsområdet, ligger gennemsnittet på 2,6. Det betyder, at skolerne som gennemsnit ligger lidt over middel i kompetenceniveau inden for undervisning af elever med dansk som andetsprog.

Kompetenceskolerne ligger generelt set på et højere kompetenceniveau (gennemsnit 3,0) end de tilknyttede skoler (gennemsnit 1,9). Dette er forventeligt og i tråd med formålet med den nuværende praksis, hvor kompetenceskolerne skal kunne vejlede og støtte de tilknyttede skoler inden for organisering og udvikling af undervisningsindsatsen for tosprogede elever.

- 4 ud af 14 kompetenceskoler vurderer selv, at deres kompetenceniveau generelt set ligger over middel
- 7 ud af 14 vurderer at deres kompetenceniveau ligger på middel
- 3 ud af 14 ligger på en selv vurdering under middel

- 1 ud af 10 adspurgte tilknytningsskoler vurderer, at deres kompetenceniveau ligger på middel
- 9 ud af 10 vurderer, at deres kompetenceniveau ligger under middel.

Ser man på *de enkelte dele* af dsa undervisningen ligger skolernes vurdering af kompetenceniveauet højest inden for basisundervisning (gennemsnit 3,4), lidt lavere inden for supplerende undervisning i dsa (gennemsnit 3,2) mens det lavest vurderede niveau omhandler kompetencerne til at inddrage dsa som dimension i fagundervisningen (gennemsnit 2,5). Denne tendens er den samme på både kompetenceskoler og tilknyttede skoler. Dog ligger vurderingen af kompetenceniveauet noget højere på kompetenceskolerne (gennemsnit 3,7-3,5-2,7) end på de tilknyttede skoler (gennemsnit 2,7-2,5-2,0).

Halvdelen af skolerne vurderer derudover selv, at de ligger under middel i kompetencer vedr. løbende evaluering af tosprogede elevers fagsproglige udvikling, mens en meget lille del selv vurderer, at de ligger over middel. Den samme tendens gælder skolernes selvvaluerede kompetencer til at involvere tosprogede forældre i deres barns skoleliv.

De fleste kompetenceskoler har mange lærere, som enten har dsa som linjefag eller lign. kompetence eller som har minimum 2 års erfaring med undervisning i dsa. Tre af kompetenceskolerne har dog under 5 lærere med ovennævnte kompetencegrundlag.

De fleste af de 10 tilknytningskoler har 1-3 lærere på skolen, der har dsa som linjefag eller tilsvarende kompetence. Langt de fleste har højst 2 lærere på skolen, som har mere end 2 års erfaring med undervisning i dsa.

Skoleforvaltningens vurdering

Overordnet set stemmer det oplevede kompetenceniveau på skolerne overens med Skoleforvaltningens forventninger i forhold til den pågående implementering af ny praksis på tosprogsområdet.

Der er igangsat lokale forløb på flere skoler, som vurderes at have positiv effekt. Det er således et område under udvikling.

Spørgeskemaundersøgelsen giver anledning til en opmærksomhed på kompetencerne inden for basisundervisning på de kompetenceskoler, der ikke tidligere har haft modtageklasser eller kun har få medarbejdere med linjefag i dsa og/eller længerevarende undervisningserfaring på området.

Det er Skoleforvaltningens vurdering, at der er behov for følgende initiativer inden for kompetenceudvikling på tosprogsområdet:

- Understøtte kompetencerne inden for basisundervisning på de fire kompetenceskoler, der ikke tidligere har haft modtageklasser eller kun har få medarbejdere med linjefag i dsa eller tilsvarende kompetence.
- Udarbejde en plan for kompetenceudvikling inden for:
 - 1) supplerende undervisning i dsa
 - 2) dsa som dimension i fagene på alle skole
 - 3) evaluering af tosprogede elevers fagsproglige udvikling
 - 4) forældresamarbejde.

Det gøres i dialog med lederne af kompetenceskolerne. Drøftelse heraf tages op på et møde den 16. november, hvor følgende sættes på dagsorden:

- Hvilke dele af behovet for kompetenceudvikling kan kompetenceskolerne løfte?
- Hvilke dele af behovet kan Skoleforvaltningens tosprogs konsulenter løfte?
- Hvilke dele af behovet kræver ekstern bistand?
- Hvilke former for kompetenceudviklingsindsatser er relevante?
 - Sidemandsoplæring
 - Digitale muligheder som e-læring, skype-møder mv.

Økonomi

Kompetenceudviklingsindsatsen varetages inden for rammerne af de midler, Skoleudvalget har afsat til kompetenceudvikling på skolerne.

Bilag:

PowerPoint - Kompetenceudviklingsbehov på to-sprogsområdet SKU 06.11.2018